

IJF: Zaposleni trebaju odraditi cijeli radni vijek

NEPRAVEDAN STARI ZAKON

Predrag Bejaković iz Instituta za javne financije smatra da je jako loš omjer umirovljenika i radnika rezultat nedovoljne penalizacije odnosno smanjivanja mirovine zbog prijevremenog umirovljenja, što je dovelo i do nepravde prema onima koji su radili cijeli radni vijek

Procijenjena vrijednost mirovinskog primanja prema starom i novom zakonu

Umirovljenik	Mjesečni iznos mirovine	Godišnji iznos mirovine	Razdoblje primanja mirovine	Ukupno mirovine u cijelom razdoblju
Osoba je otišla u prijevremenu mirovinu pet godina ranije - stari zakon	1.859,95	22.319,40	17	379.429,80
Osoba je otišla u prijevremenu mirovinu pet godina ranije - novi zakon	1.626,19	19.514,28	17	331.742,80
Osoba koja je ostvarila starosnu mirovinu sa 40 godina radnog staža	2.334,80	28.017,60	12	336.211,20

Izvor: Izračun autora prema podacima Hrvatske stranke umirovljenika (2010.)

"U Hrvatskoj će u dogleđno vrijeme vjerojatno trebati povećati dob za odlazak u mirovinu u skladu s kretanjima u drugim zemljama, ali neposredni naponi trebaju se usmjeriti na to da zaposleni stvarno i odrade svoj radni vijek", navodi Predrag Bejaković, istraživač Instituta za javne financije, u novom osvrtu "Isplati li se dulje ostati u svijetu rada" koji je izdao IJF. Naglašava da se treba nadati da će i ovakve nepopularne mjere povećane penalizacije prijevremenog umirovljenja biti jasan znak da se isplati ostati dulje u radnom odnosu.

Referira se na Vladin prijedlog izmjena Zakona o mirovinskom osiguranju, koje bi stupile na snagu 1. listo-

pada. Zakon predviđa penalizaciju prijevremenog umirovljenja i nagrađivanje ostanka u radnom odnosu nakon 65 godina starosti, neovisno o tome koliko staža osoba ima.

Dobrodošli penali

Prema predloženom zakonu, povećavao bi se postotak penalizacije za ranije umirovljenje s dosadašnjih 1,8 posto po godini na 4,08 posto, pa bi za umirovljenje pet godina prije zakonskog roka za odlazak u starosnu mirovinu to smanjenje iznosilo 20,4 posto. Istodobno bi se pak za svaku godinu staža ostvarenog nakon navršenih 65 godina starosti mirovina povećala 4,08 posto odnosno za maksimalnih

PREDRAG BEJAKOVIĆ, istraživač Instituta za javne financije, upozorava na malu razliku u visini mirovine za osobe koje su odradile cijeli radni vijek i kasnije otišle u mirovinu u odnosu na osobe koje su ranije otišle u mirovinu pa su zbog toga platile manje mirovinskih doprinosa

SNIMIO HRVOJE DOMINIĆ

pet godina 20,4 posto.

"Koliko god bile teške i nepopularne ovakve mjere, one su nužne radi dugoročne stabilizacije i uspostave održivog mirovinskog sustava. Sadašnje stanje u mirovinskom sustavu teško je održivo s obzirom na dob umirovljenja, prava iz mirovinskog osiguranja, ali i sa stanovišta pravednosti mirovinskog sustava", navodi Bejaković.

U Hrvatskoj stopa sistemske ovisnosti, koja odražava omjer između broja osiguranika (1,53 milijuna) i broja umirovljenika (1,19 milijuna), iznosi 1,28 i jedna je od najlošijih u Europi. Ujedno je razmjerno malo umirovljenika sa 40 godina radnog staža, samo 11,6 posto, dok ih je 23,8 posto sa 35 do 39 godina radnog staža. Bejaković smatra da je jedan

od vjerojatno najznačajnijih uzroka takvog stanja i nedovoljna penalizacija odnosno smanjivanja mirovine zbog prijevremenog umirovljenja.

Starim zakonom nastalo je paradoksalno stanje: vrlo mala razlika u visini mirovine za osobe koje su odradile cijeli radni vijek i kasnije otišle u mirovinu u odnosu na osobe koje su ranije otišle u mirovinu pa su zbog toga platile manje mirovinskih doprinosa i dulje će koristiti mirovinu. Time ne samo da se povećao broj umirovljenika i neminovno mirovinski rashodi koji čine prosječno 10,8 posto BDP-a u razdoblju od 2005. do 2009. godine, nego je i navedeno stanje nepravedno u odnosu na osobe koje su odradile cijeli radni vijek.

Ante Pavić